

Motion till riksdagen 2020/21:1651

av **Mats Wiking (S)**

Nämndemäns förlorade tjänstepension

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda möjligheten till att nämndemän ska ersättas för förlorad tjänstepension och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Nämndemännen ska bidra till att folket får insyn och känner förtroende för domstolarna. De är svenska folkets representanter i domstolarna, och har att tillse att rättsskipning sker på ett rättssäkert sätt.

Nämndemän som tjänstgör har följande förmåner: ersättning för faktisk förlorad förvärvsinkomst, inläsningsarvode på 300 kronor, ett arvode på 500 kronor (för hel dag, annars 250 kronor för halv dag), arvode på 150 kronor vid tjänstgöring efter kl. 16.30, traktamentsersättning på 100 kronor (vid avstånd på 50 km eller mer från bostad).

Däremot får nämndemän som tjänstgör, och har tjänstledigt från arbete med löneavdrag, ingen ersättning för förlorad tjänstepension. Frågan om att nämndemännen inte erhåller ersättning för mistad tjänstepension är inte ny.

Detta har berörts i olika utredningar om nämndemannasystemet genom åren.

Här följer ett par av dessa: I betänkandet Framtidens nämndemän (SOU 2002:61) föreslogs att det skulle införas en schablonmässigt beräknad kompensation för förlorad avtalspension. Även i betänkandet Nämndemannauppdraget – breddad rekrytering och kvalificerad medverkan (SOU 213:49) har också bl.a. frågan om avtals- och tjänstepensioner tagits upp. Inget av betänkandena har dock lett till några förändringar av regelverket.

Nämndemännens riksförbund har senare i skrivelse till Justitiedepartementet yrkat på att i förlorad arbetsinkomst ska även inräknas avgift till avtalspension.

I en skrift som heter ”till dig som är nämndeman under 2016–2019”, beskrivs uppdraget som domstolsverket fått av regeringen. Där det är tänkt att nämnde-

mannakåren som helhet skall spegla det svenska samhället, med särskilt fokus på bättre balans mellan yngre och äldre. Tyvärr ser det inte ut så idag.

Så här såg åldersfördelningen ut för nämndemannakåren efter nämndemanna valet 2015 i jämförelse med Sveriges vuxna befolkning:

Av nämndemännen är endast 23 % yngre än 44 år, medan 43 % är äldre än 65.

Bland befolkningen är förhållandet det motsatta.

För att nå målet om en föryngring måste villkoren förändras på en vital punkt. Det handlar om att inte förlora ekonomiskt på att engagera sig som nämndeman. Det är inte rimligt att nämndemän som är tjänstlediga från sitt förvärvsarbete, och har löneavdrag, inte heller erhåller någon kompensation för utebliven tjänstepension. Att ersätta för förlorad tjänstepension räcker inte som ensam åtgärd för att få fler yngre att vara intresserade av uppdraget, men det kan vara en bit på vägen.

Mats Wiking (S)